

محی‌الدین مقام علی «علیه‌السلام» را مقام صاحب سرّ با همه‌ی انبیاء می‌داند و چندان به مقام جانشینی حضرت در صورت ظاهر نظر نمی‌اندازد

شماره پرسش: ۱۹۸۴۰

تاریخ ارسال پرسش: ۱۳۹۶/۴/۲۴ ۰۷:۲۴:۲۸

متن پرسش

استاد، عبارت محی‌الدین ذیل فص داوودیه راجع به امر خلافت رو میشه گفت منظور وی خلافت ظاهری بوده؟ با این قرینه که در ادامه میگه: «لعلمه ان فی أمته مَن يأخذ الخلافة عن ربه.» یعنی این خلافت مذکور باید از جانب الله باشد؛ و پیامبر هم چون می دانست چه کسی ردای این خلافت رو بر تن خواهد کرد هیچ تنصیصی نکرد. قرینه دیگر هم اینه که در ساختار ادبی - نوشتاری محی‌الدین، هم کلمه «خلافت ظاهری» به چشم میخوره و هم «خلافت باطنی»؛ در فتوحات هم میگه بعضی‌ها صاحب هر دو خلافت بودن. نکته دیگر: در شرح فصوص حضرت امام این عبارت هست که کلام فوق را تایید می‌کند: «و ما نص بخلافته منه»؛ الخلافة المعنویة التي هی عبارة عن مکاشفة المعنویة للحقائق بالاطلاع علی عالم الاسماء و الاعیان لا یجب النص علیها... نکته آخر هم اینه که صدرالدین قونوی شاگرد بلافصل محی‌الدین، در الفکوک (شرح فصوص) ذیل فص داوودیه هیچ اشاره‌ای به بحث خلافت بعد از نبی به معنای مصطلح فعلی نمیکنه. ممنونم نظر خود را بیان فرمایید.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: به نظر می‌رسد با توجه به فضای فکری محی‌الدین، خلافت در آن فرهنگ به معنای خلیفه‌ی الهی و صاحب اسماء بودن است و نظر به خلافت به معنای حاکمیت، چندان برای او برجسته نیست و شارحین محترم هم اصراری ندارند که نظر محی‌الدین در خلافت ظاهری را غیر از آنچه بدانند که در تاریخ واقع شده. می‌ماند که اولاً: محی‌الدین خلافت ظاهری را چندان مهم نمی‌داند که به نظر می‌آید این یک خطا باشد زیرا انسان‌ها در بستر جامعه‌ی سالم به تعالی لازم می‌رسند. ثانیاً: محی‌الدین مقام علی «علیه‌السلام» را مقام صاحب سرّ با همه‌ی انبیاء می‌داند و چندان به مقام جانشینی حضرت در صورت ظاهر نظر نمی‌اندازد، شاید هم که تقیه کرده باشد. جناب آقای دکتر حسین غفاری در کتاب «جدال با مدعی» در این مورد کند و کاو خوبی کرده‌اند. موفق باشید